

۲۲۳۶۸۷

تحلیلی بر کتاب کامل الزیارات

برگرفته از پایان نامه دانشجویی

www.ketab.ir
مهدیه لواف

نام کتاب : تحلیلی بر کتاب کامل الزیارات

مؤلف : مهدیه لواف

ناشر : اندیشه سبز نوین

ناشر همکار : اندیشه عصر

شمارگان : ۱۰۰۰ جلد

نوبت چاپ : اول - ۱۴۰۰

شابک : ۹۷۸-۶۲۲-۶۳۰۲-۸۹-۰

قیمت : ۶۵۰۰۰ تومان

آدرس مرکز نشر و پخش: اندیشه سبز نوین

تهران- میدان انقلاب- خیابان انقلاب- خیابان شهید منیری
جاوید (اردیبهشت)- ساختمان اردیبهشت- پلاک ۷۱- طبقه اول- واحد یک-

(مشعوف) تلفن: ۶۶۴۶۳۵۱۸ دورنویس: ۶۶۹۷۳۲۷۸

ص.پ: ۱۷۱۵ - ۱۳۱۴۵

تلگرام و واتساپ: ۰۹۳۸۴۲۸۹۱۸۶ - www.sabzlaw.ir

@ANDISHEHSABZENOVIN

ANDISHEHSABZENOVIN

سرسنانه

عنوان قراردادی

عنوان و نام پدیدآور

مشخصات نشر

مشخصات ظاهری

شابک

وضعیت فهرست نویسی

یادداشت

یادداشت

یادداشت

موضوع

موضوع

موضوع

موضوع

موضوع

موضوع

موضوع

سناسه افزوده

رده بندی کنگره

رده بندی دیویی

شماره کتابشناسی ملی

فصل اول مفهوم‌شناسی

گفتار اول: مفاهیم	۱۴
گفتار دوم: شناخت اجمالی کامل الزیارات	۱۹
درباره کتاب	۲۰
چاپ‌های کامل الزیارات	۲۱
ترجمه‌های کامل الزیارات	۲۱
درباره مؤلف	۲۲
انتساب کامل الزیارات به ابن قولویه	۲۴
گفتار سوم: روش پژوهش در کتاب	۲۶
جمع‌بندی فصل اول	۲۸

فصل دوم: اعتبارسنجی کامل الزیارات

گفتار اول: کشف و معرفی منابع کامل الزیارات	۳۰
درآمد	۳۰
۱. روش پژوهش تفصیلی در باب کشف منابع مکتوب	۳۱
۲. انواع مکتوبات حدیثی تا قبل از کامل الزیارات	۳۳
۱-۲. اصول و مصنفات	۳۳
۲-۲. النوادر	۳۴
۳-۲. جامع حدیثی	۳۵
۴-۲. المزار	۳۶
۵-۲. کتب پراکنده	۳۶
۳. ابتناء کامل الزیارات بر اصول و مصنفات	۳۶
۱-۳. کتاب (التمل)	۳۷
۲-۳. اصل / کتاب (ابان الاحمر)	۳۸
۳-۳. کتاب (احمد احمسی)	۳۹
۴-۳. کتاب (ابوسعید قنطاط)	۴۰
۵-۳. کتاب (خیری طحان)	۴۲
۶-۳. کتاب / اصل (حکم الاغمی)	۴۳
۴. ابتناء کامل الزیارات بر کتب النوادر	۴۳

- ۴-۱. النوادر (ابن ابی الخطاب) ۴۴
- ۴-۲. النوادر (محمد بن یحیی العطار) ۴۷
- ۴-۳. النوادر (احمد بن ادریس) ۴۹
- ۴-۴. النوادر (احمد بن محمد بن محمد بن عیسی) ۵۱
- ۴-۵. نوادر (علی بن حسین بن بابویه) ۵۴
۵. ابتداء کامل الزیارات بر کتب مزار ۵۶
- ۵-۱. کتاب المزار (سعد بن عبدالله اشعری) ۵۶
- ۵-۲. کتاب المزار (محمد بن حسن صفار) ۵۹
- ۵-۳. کتاب المزار (علی بن مهزیار) ۶۱
- ۵-۴. کتاب الزیارات (حسین بن سعید اهوازی) ۶۳
- ۵-۵. المزار (عبدالله بن عبدالرحمن الاصم مسمعی) ۶۷
- ۵-۶. المزار (محمد بن اورمه) ۶۸
- ۵-۷. کتاب مزار امامین (علیه السلام) ۶۹
۶. ابتداء کامل الزیارات بر کتب پراکنده ۷۱
- ۶-۱. مقتل الحسین (محمد بن یحیی العطار) ۷۱
- ۶-۲. اثری از عبدالله بن جعفر حمیری ۷۱
۷. کتب جامع روایی ۷۴
- ۷-۱. کافی ۷۴
- ۷-۲. الجامع ۷۶
- جمع‌بندی گفتار اول فصل دوم ۷۸
- گفتار دوم: بررسی میزان اعتبار اسناد روایات ۸۳
- درآمد ۸۳
۱. مستند توثیق عام مقدمه کامل الزیارات ۸۳
۲. مشایخ ابن قولویه در کامل الزیارات ۸۶
۳. راویان ابن قولویه در کامل الزیارات ۹۱
- ۳-۱. ثقات ۹۲
- ۳-۲. ثقات غیر امامی ۱۰۰
- ۳-۳. ممدوحان ۱۰۰
- ۳-۴. مجهولان ۱۰۱
- ۳-۵. ضعفا ۱۱۰
۴. اعتبارسنجی اسناد روایات کامل الزیارات ۱۱۲

۱۱۲.....	۴-۱. روایات مقبول.....
۱۱۸.....	۴-۲. روایات غیرمقبول.....
۱۱۹.....	جمع‌بندی گفتار دوم فصل دوم.....
۱۲۱.....	فصل سوم: تحلیل محتوای کامل زیارات.....
۱۲۲.....	درآمد.....
۱۲۳.....	۱. فقه الحدیث.....
۱۲۴.....	۱-۱. قواعد عام.....
۱۲۵.....	۱-۲. قواعد خاص.....
۱۲۶.....	۲. ساختار کتاب و احادیث مزار.....
۱۲۷.....	۲-۱. ساختار کتاب به لحاظ چینش و تبویب.....
۱۲۸.....	۲-۲. ساختار روایات مزار در کامل زیارات.....
۱۳۰.....	۳. اصالت متن.....
۱۳۰.....	۳-۱. بررسی واژگان (معنای واژه و ساختار در زمان صدور).....
۱۳۲.....	۳-۲. نقل به معنا.....
۱۳۳.....	۳-۳. دلالت‌های واریانگی.....
۱۳۵.....	۳-۴. تحریف احادیث.....
۱۳۶.....	۳-۵. احادیث مشکل، غریب و مضطرب.....
۱۳۸.....	۴. تعارض‌ها.....
۱۳۸.....	۴-۱. اقسام تعارضات موجود در کامل زیارات.....
۱۴۷.....	۴-۲. راهکارهای رفع تعارض.....
۱۵۰.....	۵. دلالت افعال.....
۱۵۲.....	۵-۱. اخبار از واقع (بیان یک حقیقت خارجی نه یک ارزش شرعی).....
۱۵۳.....	۶. تحلیل ویژگی‌های مضامین روایات گونه مزار در کامل زیارات.....
۱۵۳.....	۶-۱. ادبیات تعلیمی یا آموزشی (مرور یک دوره اصول عقاید با تأکید بر ولی‌شناسی).....
۱۵۳.....	۶-۲. توبه و توسل (توجه به نقش وساطت ائمه در برآورده شدن حوائج و استجابات دعا نزد ایشان).....
۱۵۵.....	۶-۳. اعتماد به مضمون روایت در صورت صحت حدیث نزد محدثان قدیم.....
۱۵۶.....	۶-۴. فصاحت معنا و بلاغت مضمون.....
۱۵۷.....	۶-۵. کمیت‌گرایی برای تشویق افراد.....
۱۵۸.....	جمع‌بندی فصل سوم.....

مقدمه نویسنده

بررسی گنجینه‌های مکتوب هر فرهنگی یکی از راه‌های اعتلای فرهنگی آن است. کتاب کامل الزیارات نیز از گنجینه‌های مکتب تشیع است. در این راستا، نگارنده تصمیم به ارزیابی کتاب نفیس کامل الزیارات گرفت. تحلیل محتوا و اعتبارسنجی و تأثیرگذاری این کتاب بر سایر متون از جنبه‌های مختلفی حائز اهمیت است.

۱. کامل الزیارات اولین کتاب مزاری است که به دست ما رسیده است و از منابع متقدم و مهم در حوزه خود به‌شمار می‌آید.

۲. به لحاظ چینش و تبویب و ارزیابی صدور که میزان اعتبار این اثر متقدم را روشن خواهد کرد.

۳. به لحاظ جایگاه و موقعیت تاریخی که کتاب در آن تألیف شده است، یعنی قرن چهارم که آثار بر جای مانده از این قرن، حاکی از نوعی تغییر رویکرد در نگارش کتب و میل به جامع‌نویسی و کامل‌نویسی است (چنانکه از نام کتاب هم برمی‌آید). در حقیقت اثرگذار بودن کتاب بر آثار بعد از خود اهمیت اثر را بسیار زیاد می‌کند.

۴. از طرفی نیمه دوم قرن چهارم، مصادف است با پایان استیلای دوره اول اخباری‌گری در تشیع توسط افرادی چون شیخ مفید و شاگردانش چون سید مرتضی، تنها با بررسی دقیق منهج این قولویه در کامل الزیارات می‌شود گرایش فکری این قولویه را کشف کرد که یا به‌عنوان استاد شیخ مفید مبارزه با اخباری‌گری و رویکرد عقل‌گرایانه داشته، یا چون پیشینیان گرایشات اخباری‌گری داشته است.

با مروری بر پایان‌نامه‌ها و با مراجعه به سایت ایران‌داک و بررسی مقالات و کتاب‌های به چاپ رسیده؛ هیچ پایان‌نامه، کتاب یا مقاله‌ای که به تحلیل منهج و محتوای کامل الزیارات یا آثار این قولویه پرداخته باشد، یافت نشد. تنها مقالاتی وجود دارد که به‌صورت تعدادی از روایات این کتاب را اعتبارسنجی کرده‌اند که در اعتبارسنجی آن قسمت از کتاب به‌عنوان منبع استفاده شده‌اند.

از پیشینه پژوهش روشن می‌شود که تا امروز محققان درباره کامل الزیارات دست به یک پژوهش همه‌جانبه نزده است. از این رو اهداف اصلی بررسی این کتاب در سه عبارت خلاصه می‌شود:

۱. ارزیابی صدور روایات کتاب کامل الزیارت از راه اعتبارسنجی اسناد روایات؛

۲. ارزیابی صدور روایات کتاب کامل الزیارت از طریق تحلیل محتوای روایات؛

۳. بررسی میزان اثرگذاری این کتاب بر مزارنویسی در آثار بعد از خود.